

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.009.04.2018
P/17/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/093
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Warszawie
Kontroler	Paweł Krawczak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWA/80/2018 z dnia 10 maja 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Ochotnicza Straż Pożarna w Bogatem, Bogate 57A, 06-300 Przasnysz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Sekuna, Prezes OSP Bogate (dowód: akta kontroli str. 2-5)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

W okresie objętym kontrolą², Ochotnicza Straż Pożarna w Bogatem realizowała swoje cele statutowe. Członkowie OSP, uczestniczący w działaniach ratowniczych, spełniali wymagania określone w *ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej*³. W latach 2014-2017, OSP Bogate uczestniczyła łącznie w 66 działaniach ratowniczych, biorąc udział we wszystkich akcjach, do których została zadysponowana przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Przasnyszu. W 2017 r. OSP w Bogatem otrzymała dotację z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji⁴ na wsparcie zadania publicznego realizowanego pod nazwą: „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych”. Środki publiczne, zgodnie z umową, przeznaczone zostały na zakup umundurowania, wyposażenia oraz sprzętu wykorzystywanego w działaniach ratowniczych. W wyniku realizacji zadania, wzrosła gotowość operacyjna jednostki oraz jej możliwości do podejmowania skutecznych działań. Poziom gotowości operacyjnej, wyszkolenia i wyposażenia jednostki był wysoko oceniany po inspekcjach przeprowadzanych przez przedstawicieli Państwowej Straży Pożarnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na działalność OSP

Opis stanu faktycznego

1. OSP Bogate jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr 0000122508. Posiada Statut uchwalony przez Walne Zebranie Członków OSP, uzgodniony w zakresie działań ratowniczych z Komendantem

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Okres kontroli obejmował lata 2014 – 2017, z uwzględnieniem zdarzeń wykraczających poza ten, okres istotnych dla kontrolowanej działalności.

³ Dz.U. z 2018 r. poz.620.

⁴ Dalej: MSWiA.

Powiatowym PSP w Przasnyszu. Zgodnie ze Statutem cele działalności OSP obejmowały m.in: zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi, branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk, uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej, branie udziału w obronie cywilnej, wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej. Zadania te miały być realizowane m.in. poprzez: organizowanie spośród swoich członków pododdziałów pożarniczych, prowadzenie szkolenia pożarniczego członków, a także poprzez formy pracy społeczno-kulturalnej, w tym organizowanie orkiestr. W ramach OSP Bogate działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta, w skład której wchodziło od 32 do 25 członków.

(dowód: akta kontroli str. 6-13)

2. W ramach OSP Bogate nie została wyodrębniona jednostka operacyjno-techniczna (JOT). OSP nie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (ksrg). W okresie objętym kontrolą OSP zrealizowała jedno zadanie publiczne zlecone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach, przygotowania jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych poprzez zakup wyposażenia i sprzętu ratowniczo-gaśniczego. Zadanie, w ramach którego zakupiony sprzęt przeciwpożarowy i wyposażenie osobiste strażaków zrealizowane zostało zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020⁵.

(dowód: akta kontroli str. 14-17, 31-54)

3. Ogólny stan czynnych członków OSP wynosił w latach 2014-2017 odpowiednio: w 2014 r. – 47, w 2015 r. – 38, w 2016 r i 2017 r. – 43. Liczba członków OSP spełniających wymagania do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, określone w art. 19 ust. 1b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁶, tj. pełnoletnich, posiadających ukończone szkolenie podstawowe OSP i ważne badania lekarskie wynosiła w 2014 r. - 19, a w latach 2015-2017 – 21.

Strażacy, członkowie OSP, uczestniczyli w szkoleniu e-learningowym na kursie podstawowym – jednolitym. Materiały dydaktyczne do szkolenia udostępniane były przez KP PSP w Przasnyszu. Na koniec 2017 r., poza szkoleniem podstawowym OSP, ukończone szkolenia posiadało: w zakresie dowódców OSP – 3 strażaków, w zakresie ratownictwa technicznego – 12, kwalifikowanej pierwszej pomocy - 7, uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi - 5 strażaków.

(dowód: akta kontroli str. 15,16, 18-26)

4. Dla jednostek OSP niewłączonych do ksrg na terenie województwa mazowieckiego Komendant Główny PSP nie określił standardów wyposażenia. W skład wyposażenia jednostki wchodziły: średni pojazd gaśniczy GBA 3/34 z 2008 r., pompa szlamowa, pompa p.poż., dwie pilarki do drewna, agregat prądotwórczy, trzy radiotelefony motorola, 10 kompletów ubrań specjalnych i 12 kompletów ubrań koszarowych, dwie latarki i pasy bojowe. Zarówno samochód gaśniczy jak i pozostały sprzęt były poddawane obowiązkowym przeglądom stanu technicznego i posiadały wymagane certyfikaty. Powyższy sprzęt i wyposażenie w pełni umożliwił prowadzenie działań ratowniczo-gaśniczych na poziomie podstawowym.

---

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 736, ze zm. dalej także: *ustawa o ochronie przeciwpożarowej*.

Budynek strażnicy użytkowany przez OSP posiadał jedno stanowisko garażowe. Był ogrzewany i posiadał system selektywnego alarmowania. Został poddany termomodernizacji. Posiadał zaplecze socjalne obejmujące boksy dla strażaków z osobistym umundurowaniem, łazienki, sanitariaty, natryski. W budynku znajdowały się również sale służące celom społecznym i edukacyjnym, w tym biblioteka gminna i sala służąca młodzieżowej orkiestrze dętej oraz organizacji imprez okolicznościowych.

Analiza dokumentacji 4 akcji ratowniczo-gaśniczych, w których każdorazowo uczestniczyło 6 strażaków OSP Bogate⁷ wykazała, że wszyscy uczestnicy akcji posiadali uprawnienia do działań ratowniczych oraz byli ubezpieczeni.

(dowód: akta kontroli str. 16, 18-26)

5. OSP nie posiada procedur dotyczących sposobu informowania Komendy Powiatowej PSP o braku gotowości do podejmowania działań ratowniczych. Prezes OSP wyjaśnił, że jednostka OSP deklaruje gotowość bojową całodobową. W przypadku obniżenia gotowości bojowej spowodowanej awarią samochodu, sprzętu pożarniczego lub absencją osobową członków, ma bezwzględny obowiązek natychmiast zgłosić o tym Stanowisku Kierowania Komendy Powiatowej w Przasnyszu. Dyżurny Operacyjny Powiatu odnotowuje ten fakt. W przypadku awarii lub wycofania z podziału bojowego samochodu, jednostka OSP ma dokonać niezwłocznej naprawy oraz wprowadzić do podziału naprawiony pojazd. O usunięciu awarii lub innego problemu jednostka natychmiast powiadamia SK KP PSP.

W latach 2014-2017, OSP Bogate informowała KP PSP w Przasnyszu dwukrotnie o obniżonej gotowości operacyjnej. Przyczyną był stary i wysłużony pojazd pożarniczy Mercedes-Benz 1017 z 1978 r., który ulegał awariom i stwarzał problemy techniczne.⁸

(dowód: akta kontroli str. 17)

6. W latach 2014-2017 OSP Bogate uczestniczyła łącznie w 66 działaniach ratowniczych: w 32 samodzielnie i w 34 wspólnie z PSP. Najwięcej zdarzeń – 25 miało miejsce w 2015 r. oraz w 2017 r. -19 zdarzeń. Działania podejmowane w tym okresie dotyczyły 22 pożarów (cztery działania samodzielnie i 18 wspólnie z PSP) i 44 zagrożeń miejscowych (28 działań samodzielnie i 16 wspólnie z PSP). Nie odnotowano fałszywych alarmów, ani odmów w uczestniczeniu w akcjach, do których została zadysponowana przez KP PSP w Przasnyszu.

(dowód: akta kontroli str. 29)

7. W OSP Bogate w latach 2014 - 2017 KP PSP w Przasnyszu przeprowadzała corocznie inspekcje gotowości operacyjnej OSP. Zakres inspekcji obejmował: alarmowanie OSP, gotowość operacyjną ratowników OSP, gotowość (stan techniczny) pojazdów, sprzętu silnikowego, innego sprzętu ratunkowego, sprzętu łączności. Oceniany był stan techniczny strażnicy, mający wpływ na gotowość operacyjną OSP. W ramach inspekcji przeprowadzane były ćwiczenia.

W protokole z inspekcji przeprowadzonej w 2014 r. w zakresie alarmowania OSP czas wyjazdu zastępu GBA (cztery minuty) oceniono na 10 pkt na 10 możliwych. Dodatkowymi uprawnieniami w zakresie kwalifikacji ratowniczych wykazywało się: 9 ratowników w zakresie ratownictwa technicznego, 3 - kwalifikowanej pierwszej pomocy, jeden - uprawnieniami do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych, 3 miało ukończone inne kursy i szkolenia (pilarzy). Aktualne badania lekarskie, szkolenie BHP i ubezpieczenia posiadało 18 ratowników. Na wyposażeniu OSP

⁷ Nr meldunku 0726001-0102 – wypadek busa 3 osoby poszkodowane, Nr meldunku 0726001-0133 pożar obornika na posesji w Helenowie, Nr meldunku 0726001-0233 pożar trawy na nieużytkach w Sierakowie, burza z porywistym wiatrem w powiecie przasnyskim – 3 zdarzenia powalone drzewa na drodze.

⁸ 30.03.2014 r. – awaria układu hamulcowego, 30.01.2016 r. uszkodzenie instalacji elektrycznej Mercedes-Benz 1017.

znajdowało się 6 kompletów pełnego wyposażenia w odzież ochronną i uzbrojenie osobiste. Samochód ratowniczy GPA Mercedes posiadał ważne badania techniczne. Nie wniesiono uwag do stanu technicznego sprzętu silnikowego. W straźnicy zachowany był ład i porządek. Przeprowadzone ćwiczenie oceniono na 10 pkt (na 15 możliwych). Przedstawiono dobrą ocenę ogólną. Wpływ na niższą ocenę miało przybycie na inspekcję tylko dwóch strażaków.

W protokole z inspekcji przeprowadzonej w 2015 r. wykazano, że 2 ratowników ukończyło szkolenie dowódców OSP, 12 - w zakresie ratownictwa technicznego i 5 - kwalifikowanej pierwszej pomocy. Odpowiednie było wyposażenie w odzież ochronną i uzbrojenie osobiste, stan techniczny samochodu ratowniczego oraz sprzętu silnikowego. Przeprowadzone ćwiczenie i warunki lokalowe oceniono bardzo dobrze. Nie wniesiono uwag i wniosków. Nie wniesiono również uwag i nie sformułowano wniosków po inspekcji przeprowadzonej w 2016 r. przedstawiając bardzo dobrą ocenę ogólną.

W protokole z inspekcji przeprowadzonej w 2017 r. w zakresie alarmowania OSP czas wyjazdu zastępu GBA oceniono na 10 pkt na 10 możliwych. Liczbę członków OSP mogących brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych określono na 21. Odnotowano poprawę, w stosunku do lat ubiegłych w zakresie wyszkolenia (uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi posiadało 5 osób, a kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy 7) i wyposażenia osobistego ratowników. Sprzęt ratowniczy został uzupełniony o agregat prądotwórczy i dodatkowy sprzęt łączności. Nie wniesiono uwag do sprawności sprzętu oraz ład i porządku w straźnicy. Przedstawiono dobrą (4) ocenę ogólną, co wynikało z oceny przeprowadzonego ćwiczenia, za które jednostka uzyskała 10 punktów na 15 możliwych. Protokoły z inspekcji nie były przekazywane Gminie.

(dowód: akta kontroli str. 18-26)

8. Zdaniem Prezesa OSP w Bogatem, głównym problemem związanym z realizacją przez jednostki OSP działalności w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest to, że strażacy ochotnicy, którzy są w większości rolnikami prowadzącymi własne gospodarstwa rolne, mogą samodzielnie decydować o swoim udziale w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Strażacy zatrudnieni jako pracownicy etatowi na ogół pracują poza terenem Gminy i w akcjach OSP biorą udział w czasie wolnym od zajęć zawodowych. W ocenie Prezesa OSP współpraca OSP z Państwową Strażą Pożarną układa się bardzo dobrze. Pewnym problemem dla działania OSP jest zbyt mała liczba kierowców posiadających uprawnienia do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych. Kurs na prawo jazdy kategorii C jest kosztowny, co zniechęca druhow do zdobywania kwalifikacji kierowcy. Istotnym problemem dla strażaków ochotników jest prowadzenie prawidłowej dokumentacji techniczno-księgowej. Dość skomplikowane dokumenty są trudne do wypełnienia przez niemających specjalistycznego przygotowania rolników ochotników.

(dowód: akta kontroli str. 30)

9. OSP otrzymała w 2017 r. środki z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na wsparcie jednego zadania publicznego, pn. „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo – gaśniczych” w wysokości 6 554 zł, na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego⁹. Całkowity koszt zadania publicznego wyniósł 7 654 zł, w tym środki własne OSP – 1 100 zł. OSP zrealizowała zadanie zgodnie z umową i przedłożyła terminowo sprawozdanie końcowe. W ramach realizacji zadania zakupiono¹⁰: 11 węży tłocznych (różnych

⁹ Umowa nr 3128/0726091/2017 z 7 września 2017 r.

¹⁰ Sprzedawcą była firma działająca jako spółka cywilna.

rodzajów), prądownicę, latarkę, klucze hydrantowe oraz obuwie strażackie i ubrania specjalne. Do zakupów nie miała zastosowania ustawa z dnia 28 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ (art. 4 pkt 8 ustawy) W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że sprzęt i wyposażenie strażaków zakupione ze środków dotacji znajduje się w pomieszczeniach remizy OSP w Bogatem. W latach objętych kontrolą OSP nie otrzymywała dotacji pochodzących ze środków publicznych z innych źródeł.
(dowód: akta kontroli str. 29, 31-54, 60)

OSP nie dokonywała zakupów środków trwałych i wydatków rzeczowych ze środków publicznych. Zakupy i wydatki takie dokonywane były przez Urząd Gminy Przasnysz, w którym prowadzona była ewidencja środków trwałych będących na wyposażeniu poszczególnych OSP. Od 2017 r. OSP Bogate prowadziła uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 55-58)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia   września 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler

Paweł Krawczak
doradca ekonomiczny

.....

---

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.